

TÜRKİYE VE DÜNYA TURİZMİNE İLİŞKİN BİR DEĞERLENDİRME...

Dünya turizmi ve Türkiye...

DOÇ. DR. NÜZHET KAHRAMAN

Türkiye'ye gelen 7 milyon yabancı turistten; 1 milyon 221 binini Bağımsız Devletler Topluluğu yurttaşları, 817 binini Bulgarlar olmak üzere toplam 3 milyon 162 bin yabancı turisti Doğu Avrupa ülkeleri yurttaşları oluşturmuştur.

Dünya turizmindeki gelişim tüm hızıyla sürmektedir. Ekonomik durgunluk, ülkelerin sosyal çalkantıları, yöresel savaşlar dünya turizminin büyümesini yavaşlatsa da, durduramamaktadır. 1991 yılı Körfez Savaşı bölgesinde ve Avrupa'da dünya hareketlerini az da olsa (%1.4 oranında) geriletmiştir. Ancak, 1992 yılında dünya turizm hareketleri, 1990 ve 1991 yılları düzeyini aşmıştır.

1950 yılında, dünya turizmine katılanların sayısı 25 milyon kişi, turizm harcamaları 2 milyar ABD doları olmuş; 1970 yılında, dünya turizmine katılan kişi sayısı 160 milyona, turizm harcamaları 18 milyar ABD dolarına yükselmiş; 1992 yılı sonuna gelindiğinde, dünya turizmine katılan turist sayısı 475 milyon kişiye, dünya turizm harcamaları 268 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Turizmde canlanmanın 1994 yılından itibaren başlayacağını Dünya Turizm Örgütü yetkilileri öne sürmektedir. Bu yıl, Avrupa'da yaşanan ekonomik durgunluğa karşın turizm hareketlerinin gerileme göstermeyeceği belirtilmektedir. Yine, Dünya Turizm Örgütü, iki bin yılında, dünya turizm hareketlerine katkı-

lanların 650 milyon turiste erişeceğini açıklamaktadır.

Dünya Genelinde Durum

Dünya turizmini genelde değerlendirmeye kalkıştığımızda; 1950 yılında uluslararası turizmde % 66.5 paya sahip olan Avrupa'nın 1991 yılında da % 61.5'lik paya sahip olduğunu görmekteyiz. Dünya turizminden arslan payını ise, Avrupa ülkelerinden Fransa, İtalya, İspanya, Avusturya, İngiltere ve Almanya almaktadır.

Dünya turizm gelirlerine ve giderlerine bakacak olursak; Amerika Birleşik Devletleri'nin hem turizm geliri, hem de turizm gideri bakımından 1950, 1970 ve 1991 yıllarında birinci sırayı aldığını görmekteyiz. Amerika Birleşik Devletleri hem en çok turizm gideri, hem de en çok turizm geliri olan ülke konumundadır. Japonlar, turizm geliri küçük, turizm gideri yüksek olan bir ulustur. Dünyada en çok turizm gideri olan ülkeler arasında 1950 yılında Japonya'ya rastlanmaz iken, Japonya 1970 yılında en çok turizm gideri olan ülkeler arasında onbirinci sırada, 1991 yılında da üçüncü sırada yer almıştır. Son yıllarda Japonya, dış öde-

meler fazlasını eritmek için yurttaşlarını dış seyahatlere parasal katkılarla teşvik eden bir ülke kimliğini kazanmıştır. Dünya turizm gelirlerinin % 52'si sırasıyla şu beş ülke tarafından gerçekleştirilmektedir: A.B.D., Almanya, Japonya, İngiltere, İtalya. Dünya turizm gelirlerinin % 46'sını sağlayan ilk beş ülke ise; A.B.D., Fransa, İtalya, İspanya ve Avusturya'dır.

Avrupa'da dış turizm gideri yükselen ülkelere birisi de İtalya'dır. Son yirmi yıl öncesine kadar, tatillerini pek az İtalyan yurtdışında geçirirken, bu ülkede yurtdışında tatil geçirme alışkanlığı her geçen yıl artmış ve 1992 yılında 12 milyon kişiye ulaşmıştır. İtalya, Avrupa'da yüksek turizm geliri sağlayan devletler arasında yer almaya devam etmekte; ancak, dünyada en çok turizm gideri gerçekleştiren ülkeler arasında da ilk beşe girmiş durumdadır.

Türkiye Turizmi...

Ülkemizde turizm olayı daha çok yeni olduğu için, Türkiye son yıllardaki atılımlarıyla dünya turizm hareketleri içerisinde % 15 oranında bir paya ulaşabilmiştir. Türkiye'ye gelen yabancı turistlerin (5 milyon 400 bin turist) 1990 yılında % 60'ını OECD üyesi Avrupa ülkeleri yurttaşları oluşturmuştur. 1992 yılında Türkiye'ye gelen 7 milyon yabancı turistten % 47'si OECD üyesi Avrupa ülkelerine aittir. Önemli turizm pazarlarından

Japonya'dan gelen turist sayısı 1990 yılında 35 bin iken 1992'de ancak 36 bin olabilmıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nden 1990 yılında ülkemize 206 bin kişi gelirken, 1992 yılında bu sayı 183 bin kişiye düşmüştür. 1992 yılında, Türkiye'ye gelen 7 milyon yabancı turistten; 1 milyon 221 binini Başlımsız Devletler Topluluğu yurttaşları, 817 binini Bulgarlar olmak üzere toplam 3 milyon 162 bin yabancı turisti Doğu Avrupa ülkeleri yurttaşları oluşturmuştur. Ülkemize gelen yabancı turistlerden 1990 yılında turist başına ortalama 600 ABD doları sağlanırken, 1992 yılında turist başına ortalama 540 ABD doları sağlanmıştır.

Türkiye Seçkin Turizm Pazarlarına Yönelmeli..

Ülkemizin dış turizm pazarla-

Türkiye, dış turizminden daha iyi gelir elde etmek istiyorsa; OECD üyesi Avrupa ülkelerindeki pazar payını düşünmeden, hatta çoğaltarak, Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya turist pazarları üzerinde yoğun, etkin ve ciddi çalışmalar yapmak durumuyla karşı karşıyadır.

rına yönelik çalışmalarında parasal kaynakların artırılmış olmasına karşın önemli bir ilerleme sağlandığını söylemek mümkün olamamaktadır. Örneğin, ülkemize Fransa'dan 1990 yılında 310 bin kişi gelirken, 1992 yılında 248 bin kişi gelmiştir. Aynı şekilde, İngiltere'den 1990 yılında 351 bin kişi gelirken, 1992 yılında 315 bin kişi gelmiştir. Avrupa ülkelerinden 1992 yılında Türkiye'ye gelen yabancı turist sayısında 1990 yılına kıyasla artış sağlanan ülkeler arasında Almanya, Avusturya, Belçika, Danimarka, Hollanda ve İtalya'yı saymak mümkündür. Türkiye, dış

turizminden daha iyi gelir elde etmek istiyorsa; OECD üyesi Avrupa ülkelerindeki pazar payını düşürmeden, hatta çoğaltarak, Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya turist pazarları üzerinde yoğun, etkin ve ciddi çalışmalar yapmak durumuyla karşı karşıyadır. Bunların yanı sıra İtalyan, Fransız, Alman, İngiliz pazarları üzerindeki mevcut çalışmalar daha etkin ve sürekli bir konuma sokulmalıdır. Zira, Türkiye sahip olduğu alt ve üst yapı turizm değerleriyle çok daha verimli sonuçları alabilecek bir yapı içerisinde bulunmaktadır. □

Şekil : 1991 Yılında Türkiye'ye Gelen Yabancıların Ülkelere Göre Dağılımı

